Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 48. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ЛЮТОГО 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 48. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 19, 1953. VOL. LXI

ПРЕЗИДЕНТ ОСТЕРІҐАЄ ПЕРЕД ЗНИЖЕННЯМ ПОДАТКІВ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер остеріґ Конґрес, що він не погодиться на закон, який знижував би податки, заки ще буде зрівноважений федеральний бюджет. Не зважаючи на це, конґресмен Даніел Рід, автор законопроєкту для зниження особисто - доходового податку на десять відсотків, заявив, що він буде дальше налягати на приспішення нового податкового закону. Спротив проти знижки податків виявив президент на першій своїй пресовій конференції від часу обняття влади 20 січня. Конференція тривала 33 мінути у приявности 294 кореспондентів, яких після означеного часу президент попрощав, не вижидаючи традиційної подяки провідного репортера. Крім податків, президент обговорив ще інші поточні справи. Він між ін. сказав, що він переконаний, що Росія посідає атомові бомби. Кожна дрібка доказів, які він має під руками, казав президент, спонукує його вірити, що Совєти мають ядрові бомби. Про Корейську війну він сказав загально, що не буде ширшої акції, доки вона не буде обговорена з конґресовими провідниками. Президент відкинув думку, щоб відтягнути американську армію з Кореї, а на її місце поставити армію Південної Кореї. Бльокаду проти комуністичного Китаю або заборону вивозу товарів („ембарґо") обговорює президент з кількома урядовими департаментами, одначе під теперішню пору він не може доручити такого кроку. Він обстоює тільки скасування таємних міжнародних умов, а не відкритих і в цій справі ідуть саме тепер наради між ним і конґресовими лідерами. През. Айзенгавер обговорив ще справу цін на фармерські продукти, заявляючи, що він над цим застановляється, одначе зачекає, аж вигасне закон про субвенції для фармерів.

Стассен про провідну ролю ЗДА

Вашинґтон. — На обіді Ветеранів Чужинних Війн, що його влаштувало об'єднання ветеранів у честь членів Конґресу, які відбували військову службу, виступив з промовою директор взаємної Безпеки Гаролд Стассен. Промова Стассена була відповіддю на промову Стівенсона, в якому було заторкнене питання значення ЗДА в світі. Стассен заявив, що провідне значення ЗДА в лаві вільних народів не може бути одностороннє та що Америка повинна „шанувати гідність і незалежність інших націй". Збори ветеранів привітав окремим зверненням президент Айзенгавер, вказавши, що сенатори, які були колись військовиками й брали, разом з ним, участь в поході в Европу, виявилися не тільки добрими вояками, але й добрими державними мужами. Джеймс Котран, що очолює ветеранів, у своїм привітальнім слові підкреслив значення сили й волі для стримання напасництва та виявив бажання ветеранів працювати для цього, бо вчинками можна переконати Совєтів, що країна усіма засобами буде боронитись перед нападом.

Кара смерти для Розенберґів ще раз відкликана

Ню Йорк. — Джулюс і Етел Розенберґи, які очікують виконання кари смерти за атомове шпиґунство в користь Совєтів, дістали дозвіл від Федерального Апеляційного Суду внести апеляцію до 30. березня до Верховного Суду з проханням ще раз провірити їхню справу, а такий дозвіл автоматично припиняє виконання смертного присуду на засуджених. Судця Лернед Ганд, проголошуючи судове рішення, дав таке вияснення: „Я не хотів би позбавляти засуджених — повної нагоди для провірки їхньої справи Верховним Судом". Джером Франк, другий суддя, який брав участь у нарадах суду, сказав ще ясніше: „Я не хотів би виключати провірки справи тих людей Верховним Судом. Я не хочу мати цього на моєму сумлінні". — Розенберґи мали згинути на електричнім кріслі в тижні, що починається 9 березня. Припинення виконання кари, дозволене Апеляційним Судом, важливе аж до вирішення відклику Верховним Судом.

Нова посолка до Риму перед сенатською комісією

Вашинґтон. — Клер Бут Лус призначена посолкою ЗДА в Італії, відбула закрите переслухання перед Сенатською комісією закордонних справ. Пані Лус заявила, що вона „підтримує американську традицію відділення церкви від держави" й не матиме „ані офіційних, ані неофіційних, ні явних, ні таємних зносин" з Ватиканом, коли перебуватиме на становищі посла ЗДА в Римі.

СТІВЕНСОН ВДОВОЛЕНИЙ З ЗУСТРІЧІ З АЙЗЕНГАВЕРОМ

Вашинґтон. — Адлей Е. Стівенсон, що провалився як демократичний кандидат при виборах проти ген. Айзенгавера на становище президента, відвідав у вівторок Білий Дім, де він наперед розмовляв особисто понад пів години з президентом, а після того взяв особисто участь в перекусці з президентом і 21 конґресменами. Під час зустрічі була мова про подорож Стівенсона довкруги світу впродовж п'яти місяців і президент побажав йому добрих успіхів. Стівенсон, вийшовши з гостини у президента, заявив, що він приємно провів час у Білому Домі, одначе не заключав „тайних договорів" з президентом. Тому, що це була перша зустріч обидвох колишніх противників під час виборів, то Айзенгавер запросив Стівенсона поступити до нього після його повороту з подорожі. Дехто догадується, що провідники, конкуренційних партій розмовляли про спільну закордонну політику Америки на Далекому Сході. Стівенсон відвідав ще департамент стейту, де дістав бажані вияснення від секретаря Доллеса про положення в Азії. Конґресмени, які брали участь в гостині в Білому Домі, кажуть, що Стівенсон сидів поруч Айзенгавера і що вони розмовляли дуже дружно. Після перекуски вони разом фотографувалися і ці світлини передано до преси. Свій побут у столиці закінчив демократичний провідник відвідинами азійських амбасадорів.

ПРОТИВНИКИ ПІД ЧАС ВИБОРІВ — ПРИЯТЕЛІ ПІСЛЯ НИХ

Президент Айзенгавер сердечно вітав і гостив в Білому Домі свого переможеного противника під час виборів на президента, демократичного кандидата Адлея Стівенсона, який тепер очолює демократичну опозицію.

Слідство над діяльністю „Голосу Америки"

Вашинґтон. — Постійна Сенатська Слідча Підкомісія, що її очолює республіканець Джозеф МекКарті продовжувала розглядати свідчення про діяльність „Голосу Америки", виявляючи легковажність, нездарність, марнотравство і, можливо, саботаж в діяльності цієї установи, що покликана була для ширення правди про демократичний устрій поза залізну заслону. Проте досі ще не було висунено безпосередніх закидів проти „Голосу Америки". Зокрема лише вказано на низку хиб, нпр., що радіовисильня „Голосу Америки" в Цейлоні, що її обладнано великим вкладом гроша, не виконує належно своїх завдань, поскільки в'яжеться прямуванням Цейлону підтримувати добрі відносини з комуністичним Китаєм, куди Цейлон прагне вивозити свою ґуму. Невдалий рівно ж був осідок двох центрів сітки радіовисилань, а це біля Сітл, Ваш. і біля Вилмінґтону, Н. К., де атмосферичні явища обмежують діяльність радіостанцій. Ці й інші недотягнення в розміщенні радіовисилень вимагали зайвої і непродуктивної витрати великих грошей. Про діяльність „Голосу Америки" особливо гостро висловився сенатор МекКліллен з Арканзо, кажучи, що тут є щось більш, як незарадність чи дурість.

Арабські амбасадори проти допомоги для Ізраїля

Вашинґтон. — Дипломатичні представники сімох арабських країн остерегли Злучені Держави, що всяка „моральна або матеріяльна" допомога, яку хотіли б Злучені Держави дати державі Ізраїля, згідно з її закликом, стане зброєю в руках комуністів. Арабські посли розмовляли біля пів години з підсекретарем стейту генералом Волтером Бедел Смітом, зголосившися на розмову мабуть під впливом заклику амбасади Ізраїля за допомогу під час кризи у зносинах Ізраїля з Совєтами. Речником арабських країн був амбасадор Єгипту, Могамед Каміль Абдуль Раґім. Він висловив перед кореспондентами своє негодування на „змагання використати останній розрив між Ізраїлем і Совєтами для допомоги уряду з Тель Авів". Він казав, що така допомога це тільки, що доливання олію до вогню, бо комуністи на Близькому й Середньому Сході будуть роздувати американську допомогу на шкоду Америки.

Сержант Прово дістав кару досмертної в'язниці

Ню Йорк. — Джан Дейвид Прово, колишній сержант армії, дістав від федерального суду присуд на досмертну в'язницю за те, що під час упадку Корехідора за другої світової війни він перейшов на бік японців, коли попав у їх полон. Свідки потвердили ще іншу вину, а саме, що він помагав японцям при засуді американського капітана на кару смерти. Суддя Ґреґорі Ф. Нунан, проголошуючи присуд, заявив, що він не засуджує сержанта Прово на кару смерти тому, що лікарі знайшли в характері засудженого недостачу емоційної рівноваги, і що він поповнив злочин серед незвичайних відносин в таборі полонених. Заки суддя проголосив присуд, засуджений виголосив промову з заявою вірности для Злучених Держав.

Форд за скасування всіх митних оплат на чужинні товари

Шікаґо. — Генрі Форд II, президент підприємства Форд Мотор Компані, закликав уряд, щоб Злучені Держави стали очолили кампанію за поширення вільної торговлі в цілому світі через скасування всіх митних оплат та інших обмежень. Ці думки виявив Форд на зібранні товариства видавців газет. Щодо самого Фордового підприємства, то Форд заявив, що він готовий до „закордонної конкуренції на ринках, а не в кімнатах митної комісії". Особливу увагу звернув промовець на потребу скасування мита, накладаного висотою десять відсотків на імпортовані авта. Для здійснення пляну вільної торгівлі Форд запропонував такі способи: 1. Новий закон з поминенням всякої тарифи; 2. відкинення квотової системи при ввозі товарів з акордону; 3. відкинення засади „Купуйте американські вироби", яка досі обмежує уряд в закупах закордонних продуктів; 4. ухвалення нового закону для поведінки при накладанні мита, щоб приспішити всякі перешкоди при вивантажуванні товарів. У загальному Фард вимагав „перевести в практику те, що ми проповідуємо".

СТАЛІН РОЗМОВЛЯВ З ІНДІЙСЬКИМ АМБАСАДОРОМ ПРО ПЕРЕМИР'Я

Москва. — 18. лютого Сталін прийняв індійського амбасадора К. П. С. Менона та розмовляв з ним тридцять хвилин. Про цю розмову не видали жадного повідомлення, але Менон заявив, що — „розмова була щира й приятельська". Політичні кола твердять, що вони мусіли говорити про справу перемир'я в Кореї. Минулого року індійський представник до ОН вніс був проєкт перемир'я на терені ОН, а передтим також індійський амбасадор розмовляв із Сталіном у Москві. — Але тепер індійський дипломат обережний і не дає жадної заяви про свою розмову в Кремлі. Минулого року Індія думала, що її пропозицію перемир'я напевно прийме Китай і Москва, але вийшло інакше, бо на цю пропозицію згодилися ЗДА та велика більшість вільних держав світу, а відкинула її Москва. — Пізніше прийняв Сталін індійця д-ра Сайфуріна Кічлю, якому признали Сталінську мирову нагороду. Амбасадор Менон після повороту з Кремлю розмовляв із представником інд ряду в Деяплмбюою ком індійського уряду в Ню Делґі.

Голяндія пропонує поширення пляну Шумана

Гаґа Голяндія. — Голяндський уряд переслав дипломатичні ноти урядам п'ятьох інших партнерів господарського Пляну Шумана, пропонуючи їм митний союз, як черговий крок для створення спільного ринку для всіх товарів і продуктів. Плян Шумана, на підставі якого створено спільний ринок для збуту вугілля і сталі та до якого належать Франція, Західна Німеччина, Італія, Бельгія, Голяндія і Люксембурґ, вже увійшов в силу. Голяндія в своїй ноті пропонує, щоб плянованому европейському політичному союзові, який почне свої наради в Римі в найближчий вівторок, дати повновласті розглянути можливості такого спільного ринку на всі добра та його поступового здійснення впродовж найближчих п'яти років. Данія зокрема пропонує, щоби Рада Міністрів Европейської Політичної Спільноти вирішувала всі справи теж господарського союзу звичайною більшістю голосів, без права спротиву з боку будь-якої одної країни. Тим самим був би підкреслений понадначіональний характер такої влади. Рада Міністрів могла б евентуально погодитись на встановлення частинної митної тарифи для поодиноких країн, якщоб на це зайшла спеціяльна потреба. Рівночасно мав би бути створений міжнародний фонд, з якого можна б давати допомогу індустріям тих країн, які потерпіли б в наслідок встановлення ринку.

Німці запевняють Захід щодо свого вкладу в оборону

Бонн, Німеччина. — Західно-німецький уряд плянує запропонувати зменшення прибуткового податку на 15 процентів і податку від корпорацій на 40 до 60%. Це було викликало деякі застереження в західних колах і тому німецький уряд поспішився запевнити аліянтську Високу Комісію, що це зменшення податків не матиме жадного впливу на евентуальний вклад Німеччини в західну оборонну підготовку після ратифікації договорів про европейську оборонну спільноту. Це запевнення дав німецький міністер господарства д-р Людвіґ Ергард, вияснюючи, що теперішня німецька економія скерована головно на збільшення продукції, що й дозволяє на зменшення податків. Така політика, твердить Ергард, не тільки дозволить Німеччині вив'язатись із своїх оборонних зобов'язань, але й допоможе піднести рівночасно добробут в країні.

Франція злагіднить свої застереження щодо оборонного договору

Париж. — В найближчу п'ятницю тут мають початись наради тимчасового комітету твореної підписаним вже, але ще не ратифікованим договором Европейської Оборонної Спільноти, до якої входять представники всіх п'ятьох західно-европейських країн, що цей договір підписали. На нарадах цього комітету французький представник предложить проєкт окремого протоколу, в якому французький уряд намагається висловити свої застереження до того договору та дістати відповідні запевнення інших його партнерів. Проте, під натиском гострої критики цих французьких домагань з боку інших партнерів договору, як теж з американського й англійського боку, французький уряд рішив злагіднити свої домагання та вможливити вимагане Америкою приспішення ратифікації договору.

Окрема парляментарна амнестія має заспокоїти Альзацію після вироку в Бордо

Париж. — Минулого тижня судовим вироком у м. Бордо засудили 14 молодих альзатців за те, що як члени німецької частини „С.С." — знищили все населення села Орадур над річкою Ґляною. Цей вирок зворушив усе населення Альзації, яке твердить, що вирок суду несправедливий, бо молоді альзатці силою були змушувані німецькою владою до служби в військових німецьких формаціях. Невдоволення альзацького населення проявляється в тому, що воно задумує організувати нову автономічну партію, що має боротися за свої права. Французький уряд твердить, що він не може скасувати судового вироку, але прем'єр Маєр обіцює, що французька асамблея займеться цією справою та ухвалить загальну амнестію для 140,000 молодих альзатців, які змушені були служити в німецькій армії. — Амнестія буде „знаком угодовости та прощення, і вона вможливить синам Альзації об'єднатись з товаришами — французькими громадянами з інших провінцій", — заявив прем'єр Маєр.

Голляндці не дозволяють комуністам входити на терени недавньої поводі

Гаґа, Голляндія. — Більшістю 75 до 11 голосів голляндський парлямент прийняв постанову, що представники комуністів, як „прихильників чужої військової сили" не мають права перебувати на теренах недавньої поводі та студіювати справу направи ушкоджених гребель і техніку евакуації цивільного населення на випадок наглої потреби. Шість відсотків комуністичних послів у нижній палаті голляндського парляменту гостро протестували проти цієї ухвали. Комуністи твердять, що навіть у цій допомоговій акції діє рука — „американських імперіялістів", які хотіли б, щоб деякі голляндські острови залишилися незамешкані, де можна створити військові бази.

СОВЄТИ ВОЛІЮТЬ ПІРСОНА ЗАМІСТЬ ТРІҐВЕ ЛІ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Совєтський Союз дав до зрозуміння, що коли вже не має виглядів на вибір генерального секретаря Об'єднаних Націй комуністичного кандидата, то він вже, воліє, щоб на цей пост був вибраний теперішній канадійський міністер закордонних справ Лестер Б. Пірсон, ніж мав би на ньому дальше залишитись Тріґве Лі. Лестер Б. Пірсон є тепер головою Генеральної Асамблеї, яка продовжуватиме свою перервану сесію в найближчий вівторок. Совєтський Союз, як відомо, зголосив був своє вето проти перевибору Тріґве Лі на генерального секретаря Об'єднаних Націй в 1950 році і тоді каденцію Тріґве Лі продовжено на дальших три роки, бо не можна було погодитись на іншого кандидата. Тріґве Лі стягнув на себе совєтську ненависть за те, що він був одним з тих, які сильно рекомендували акцію Об'єднаних Націй проти комуністичної аґресії в Кореї. — Після того Совєти не визнавали офіціяльно Тріґве Лі і всі свої письма адресували тільки загально до „генерального секретаря", не називаючи його поіменно. Продовжена каденція Лі мала б скінчитися 1-го лютого 1954 року, але Лі виявив свою готовість зрезиґнувати раніше, в надії, що новий генеральний секретар міг би мати більший успіх в намаганнях відпружити міжнародні відносини. Початково Совєти давали виразно до зрозуміння, що вони зголосять свій спротив теж проти кожного іншого західного кандидата й тоді Лі виявив готовість залишитися на своєму пості, якщо Асамблея не зможе погодитись на вибір його заступника. Найсерйознішим західним кандидатом на той пост є власне Лестер Б. Пірсон, що теж відомий зі своїх виступів проти комунізму. Все ж таки Совєти в своїм неґативнім ставленні до Тріґве Лі дали в останньому часі до зрозуміння, що вони евентуально погодяться навіть на іншу західну кандидатуру, щоб тільки позбутись Тріґве Лі з того посту. Заяву в цій справі мав скласти совєтський амбасадор у Вашинґтоні Георгій Зарубін, який був теж членом совєтської делеґації в Генеральній Асамблеї. Він заявив в розмові з іншими делеґатами, що совєтським кандидатом на пост генерального секретаря є комуно-польський міністер закордонних справ Станіслав Скржешевскі, а коли б він перепав, що цілком певне, то совєтська делеґація підтримуватиме кандидатуру іранського представника Настроля Ентезама, що був головою Генеральної Асамблеї в 1950 році. Тому, що Ентезам теж не має багато виглядів на вибір, Зарубін дав виразно до зрозуміння, що в остаточності Москва готова погодитись на Пірсона, щоб тільки позбутись Тріґве Лі.

В Кореї збито або пошкоджено 37 ворожих літаків впродовж цього місяця

Токіо. — Аліянтські боєві літаки охороняючи акцію важких бомбардувальників проти ворожих воєнних об'єктів в Північній Кореї, збили вчора в повітряному бою ще один ворожий літак совєтського типу МІҐ, пошкодивши інший. Тим самим впродовж перших двох тижнів цього місяця ворог втратив в Північній Кореї всіх 37 літаків, з того 11 літаків збито, 6 правдоподібно збито і 20 пошкоджено. Впродовж вчорашнього дня аліянтська авіяція, крім акції у ворожому запіллі, бомбардувала теж ворожі позиції на фронті, завдаючи ворогові великих втрат. Було теж помітне посилення наземних боїв, включно з сильною артилерійською перестрілкою та атаками піхоти з обидвох боків.

70,000 безробітних в Югославії

Београд. — Югославський уряд признався, що в тій країні є тепер 70,000 безробітних, що з „країні плянованого соціялізму" та у відношенні до 16,500,000 цілого населення становить для уряду чималу проблему. Уряд заповів, що він почне нові будови, щоб могти злагіднити тягар безробіття і на ті цілі вже признано окремі кредити. Уряд заповів теж нові кредити для розбудови сільського господарства, щоб перемогти майже перманентну в цій країні харчеву кризу.

Справа двох жидівських хлопців порушила Францію

Париж. — Перед Гітлером втекла до Франції жидівська родина з Австрії. Вона мала двох хлопців, тепер вони мають 11 і 10 років. Батьків замучили німці в концентраційному таборі, а дітей охрестили та виховували в католицьких заведеннях. Тепер родина батьків, що живе в Ізраїлі, — зажадала звороту дітей. Суд вирішив видати їх родичам, але діти зникли з цієї школи, де вони досі були, і їх не може знайти поліція. Справою зацікавилися парляментарні посли, а католицькі єпископи видали відозву, — щоб звернути діти рідні, бо їх не можна було христити без дозволу батьків або опікунів.

НОВЕ АНГЛІЙСЬКО-ЄГИПЕТСЬКЕ НЕПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ СУДАНУ

Лондон. — В палаті послів англійського парляменту виявилося, що заключене минулого тижня англійсько-єгипетське порозуміння в справі Судану має одну розколину, яка може уневажнити все порозуміння, над яким так довго працювала англійська й американська дипломатії. Це нове непорозуміння виникає з різних пояснень цього порозуміння. — Єгипетський прем'єр ген. Наґіб заявив, що Судан зможе вибирати між повною незалежністю або зв'язком із Єгиптом, а міністер Іден твердить, що Судан має ще й третю можливість: як самостійна держава може належати до англійської спілки народів. Опозиційні соціялістичні посли, а також і консерватисти, закидували Іденові, що він дозволив Долесові „залякати себе" та згодився на те, щоб Судан не міг вибрати ще й третьої можливости: бути членом англійського комонвелту. Єгипетський представник майор Салаг Салем заявив, що коли Англія по своєму пояснює підписану умову в справі Судану, то може виявитися, що Єгипет „підписав не дійсну умову в справі Судану, тільки безвартісний шматок паперу."

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered an Second Class mail Mater at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 auhtorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТИЖДЕНЬ БРАТЕРСТВА

Живемо в добі великого здичавіння великої частини світу, колись культурного. Серед того здичавіння немає місця на братерство, ні на можливість щось робити для людського братання. Але робити треба і то навіть і в такій культурній країні як Америка. Вимагає цього те зерно ненависти, що його розсіває Москва тут і по всьому світі при допомозі своїх аґентів та сталінського вчення.

Але, як мова про Америку, то є ще тут свої „рідні" недоліки, корінь яких в нетерпимості, зродженої з таких „причин", як колір шкіри, віровизнання, чи національне походження. З тими недомаганнями, як знаємо, постійно борються усі поступові сили цеї країни.

Проблема ця вважалася довгий час домашньою, але такою не є вона тепер, коли ЗДА стали в проводі світу, коли вони повинні бути прикладом якнайкультурнішого відношення одної людини до другої й якнайглибшої пошани людської гідности, в тому й її релігійних почувань. Знаємо, як хитро й злобно використовує Кремль найменші наші недомагання, як брехливо описує наше життя, підкопуючи тим американський престиж у світі. Тим більше треба нам самим дбати, щоб не давати своєю поведінкою притоки до поганих коментарів й так помагати московсько-комуністичній протиамериканській пропаґанді.

Про ці речі вже довелося не одному з нас читати в американській пресі впродовж цього тижня, який проголошено Тижнем Братерства (триває від 15 до 22 лютого). Це вже 25 років святкуємо в цілій Америці такі Тижні. Підготовка до них триває кожного року кілька місяців. Вже те одне вказує на серйозність справи. Визначних осіб, що поклали заслуги в цій ділянці, наділюють в цей Тиждень спеціяльними „Нагородами Братерства", як це було цього року, наприклад, з нагородою, що її дістав Джан Дж. МекКлой, б. Високий Комісар для Німеччини.

Тиждень Братерства має нагадувати нам високі принципи, положені в основу ЗДА, а в першу чергу релігійну свободу, яка тут ґарантована, як і те, що людина не є створена для держави, а тільки держава для неї, для її охорони та її добра. Америка не є місцем для таких, що не можуть позбутись релігійних чи інших упереджень, бо тут живуть і житимуть люди різних рас і різних переконань. Президентська виборча кампанія ведена свого часу проти демократичного кандидата Ал Смита, католика, дуже популярного й проґресивного нюйоркського губернатора, мала так багато доказів релігійної нетерпимости, що залякала усіх здорово думаючих та дбаючих про добро країни. Це було й причиною повстання Краєвої Конференції Християн і Жидів, яка знов покликала до життя Тиждень Братерства. Треба признати, що за цей короткий час багато зроблено в справі злагіднення чи усунення релігійних упереджень. Добрі наслідки цеї праці даються завважити в цілій країні. Щораз більше чоловіків і жінок цікавляться акцією цеї Конференції, а стараючись інших навчати терпимости, самі стають більш терпимими і людяними, як теж і більш релігійними. А без цього нема в американському розумінні — свободи і демократії, що спираються на вищу духову силу, на релігію і Бога, в противенстві до безбожницької й варварської кремлівської науки і практики.

Не можна теж забувати, що й нам, українцям, можна б дечого повчитись з ідеї Тижня Братерства. Правда, це для нас речі відомі, в теорії, але в практиці не виглядає воно так, як цього ми всі собі бажали б. Ми вже натякнули на боротьбу, яка виявила себе в час кандидування Ал Смита, а яка була властиво виявом напружених відносин між протестантами і католиками. А як у нас, наприклад, між українцями-католиками і українцями-православними? Чи не добре було б в Тижні Братерства призадуматись і над цею проблемою, так сказати б, уже нашою „рідною"?

СОВЕТИ — ЦЕ РОСІЯ

Шкода, що комунізуючі наші земляки в Америці не читають справжніх совєтських видань з Москви, бо тоді б вони не вірили, що СССР, це країна, де всі нації рівноправні. Також шкода, що цих видань не показують своїм обдуреним читачам ці з російських еміґраційних імперіялістів, що їх напевно читають, але про них не згадують, вдаючи, що їх і немає.

Якщо перекручують дійсність комуністи, це зрозуміло. Вони ж ніяк не сміють писати про дійсний стан в СССР, але дивніше, коли це роблять російські демократи — ті, які ніби повинні боротись проти комуністичного центру, а не допомагати йому.

Замість переконувати своїх читачів, що СССР це не Росія, що росіяни там в такому пригніченні, як і інші національності, варто б було лиш безсторонньо п е р е к а з а т и зміст останніх московських публікацій. Це б вистачило, щоб читач побачив, що й сучасна Москва, — це носій російського шовінізму, а не тільки комунізму, як про це переконують наївних американців росіяни закордоном.

Ось минулого року в Москві вийшла масовим накладом книжка **Г. Ломидзе „Про соціялістичний зміст і національну форму літератури народів СССР"**.

Чорним по білому, на кожній сторінці цього твору, пишеться про те, що всі народи СССР зобов'язані російському народові щастям комунізму, тому повинні перейняти його культуру і тому не сміють відділятися від нього.

„Єдність з російським народом значила для неросійських народів дійсне відродження, дійсне ствердження національного життя, бо російський народ прилучив їх до революції, втягнув у спільне річище соціялістичного будівництва. Тому вірність російській культурі і її найвищому осягові — ленінізмові є вірність засадам демократії, засадам соціялізму"'.

Автор книжки пригадує, що про це писав свого часу сам Сталін, а саме в листі до тов. Кагановича й ін. в 1926 році. Сталін твердив, що тільки в боротьбі з буржуазним націоналізмом можна було „замінити українську культуру... українську громадськість в культуру і громадськість совєтську".

Автор так пояснює читачам зміст вислову Сталіна: „В умовинах совєтської влади, відмова від співпраці з російським народом, заперечування величезної ролі й великого значення російської культури означували (себто — тоді як був писаний лист Сталіна), боротьбу з совєтським світоглядом, бо російський народ був і є прапороносцем п е р е д о в и х ідейних течій соціялістичної доби".

Озброївшись цитатами з самого Сталіна про вищість і передову ролю російського народу, автор переходить до викривання злочинного патріотизму в літературі окремих народів СССР. Насамперед він обурюється, що „в своїому вірші „Люби Україну" Сосюра оспівує якусь „відвічну Україну". Злочинно, за твердженням автора, оспівувати „Україну взагалі". Як твердить автор „Сосюру... хвилює Україна, що не дізнала жодних змін, Україна з її кучерявими вербами, квітами, пташками, дніпровими хвилями...", себто „Україна, як позаісторичне етнографічне поняття".

Отож „усі зусилля відокремити національні культури від загальносовєтської культури, означають намагання відірвати національну форму від її соціялістичного змісту, від ленінізму".

Протиставитися намаганню інших культур відірватись від ленінізму може лише російська література: „Проґресивна гуманістична традиція російської клясичної літератури, — одне з тих живих джерел, що годують різнонаціональну совєтську літературу".

Єдина література, яка не має „ухилу" від ленінізму — це російська. У згаданій книжці, де виявлено порушення інших літератур, російська література лишилась незаплямленою (там лише неясно згадано про проступки композитора Прокоф'єва).

Навпаки, ця праця „Про соціялістичний зміст і національну форму..." втовкмачує в совєтського читача переконання, що „національна форма російської совєтської літератури є найґнучкіша, наймісткіша, найбільш соціялістично наснажена національна форма й тому доброплідна для всіх національних літератур".

Б. Сивенко

„ВІЛЬНА РУКА" ЧАН КАЙ-ші

(Проблема війни й миру в Азії)

Сказане вже „А" і не сказане ще „Б" американської політики

Рішення президента Д. Айзенгавера припинити невтралізуючі функції Сьомої американської фльоти на водах між Формозою і китайським континентом стало великою політичною подією. Воно ще далі обмірковується і коментується на всі лади політичною пресою світу як рішення повне далекосяжних і ледве передбачених можливостей-наслідків. Серед різнородного хору пресових і усних відгуків та рефлексій на цю тему помітні тривожні голоси: мовляв, своїм розпорядженням новий президент наблизив загрозу III світової війни. В цім, очевидно, міститься певний докір Айзенгаверові, натяк на те, що його перший великий крок у ділянці зовнішньої політики ЗДА йде нібито впоперек головної мети вільнолюбного світу — тривалого світового миру. А що це справи першорядної ваги, від яких залежить дальша доля світу, то варто розглянути їх ближче.

„У промові Айзенгавера „Про стан країни", виголошеній перед Конґресом 2 лютого ц. р., ясно подано мотиви такого рішення: практика показала, що невтралізуюча роля американської фльоти на водах Формози не досягла своєї мети — льокалізації корейської „поліційної акції", не перешкодила перетворенню її в справжню і до того ж затяжну війну, бо не стримала Мао Цзе-дуна від втручання в бої на полях Кореї. Навпаки. Саме забезпечившись (американською ф л ь о т о ю) від можливого нападу на свій континент військ Чан Кай-ші, червоний Китай зміг найбільш боєздатні дивізії послати в Корею воювати проти військ ОН і завдавати їм болючих ударів. Утворилася, таким чином, справді аномалія: фльота ЗДА охороняла країну — ворога ОН, ворога ЗДА, країну, вояки якої в Кореї вбивали американських вояків. Всупереч елементарній логіці, ЗДА зменшували можливість поразки свого ворога в безпосередній воєнній акції.

Здавалося б, що скасування такого ненормального стану — це лише привернення місця здоровому глуздові і проти цього неможливі будь-які резонні заперечення. А тим часом в союзницьких (альянтських) країнах — Англії та Франції, ба, подекуди навіть в самих ЗДА такі заперечення чуємо. В чому ж справа?

Як нам здається, справа в тім, що страхополошні заперечувальники бояться наступного кроку президента — доручення Сьомій фльоті бльокувати червоний Китай. А проте це буде те логічне „Б" (після вже сказаного „А"), що його диктує воєнно-політична н е о б х ідність, вся сьогоднішня ситуація на азійському Далекому Сході. Всі бо згідні (окрім комуністів, розуміється), що корейську війну пора кінчати і що цього не осягти дальшими пертрактаціями з червоними. Вже бо настільки ґумовоелястична була остання пропозиція Індії, а й ту червоні відкинули. Це не лишає жадного місця сумнівові, що Москва миру на Далекому Сході не хоче — хібащо держави ОН погодилися б на диктат червоних, тобто попросту скапітулювали. У світлі цього „динамічність" лінії Айзенгавера, що позначилася рішенням у справі Сьомої фльоти, не є жадним „вискоком", жадним ризиковним „забіганням наперед", а найнеобхіднішим і найприроднішим для реального політика і стратега воєнно-політичним ходом. Як нормальним буде й наступний (покищо передбачений) хід — бльокада американською фльотою червонокитайського континенту. Бож тільки в цім випадку національно-китайська армія Чан Кай-ші могла б рушити кудись з Формози, щоб включитися в бойові операції проти червоних — чи на китайському континенті, чи на полях Кореї. І як на здоровий розум, то до акції бльокади червонокитайського к о н т и н е н т у повинні були б прилучитися й інші альянти, що чейже як члени ОН практично в Кореї воюють проти комунокитайців.

Розуміється, страхополохи і аматори копійчаних вигід (від торгівлі з червоним Китаєм) гукатимуть: це небезпечно! Це початок III світової війни! (Забуваючи при цьому, що її, цю війну, Москва почала вже $2\frac{1}{2}$ роки тому, руками північних корейців започаткувавши аґресію в Кореї). Ми ж гадаємо, що це єдиний спосіб примусити червоний Китай призадуматись: чи варто йому підставляти лоба під кулі заради підшептів і обіцянок лукавої Москви? Що, власне, китайський народ (беремо в тому й комуністів) загубив у Кореї, чого він там шукає, проливаючи ось вже два роки свою і чужу кров? (інша річ — Москва, що прагне світової гегемонії, від якої китайцям не буде солодко).

Скажуть: але ж тоді безпосередньо виступлять Совєти, III світова війна стане фактом. Не беремось бути щодо цього пророками. Гадаємо, проте, що Москва обмежиться підвищенням криком про „американську аґресію". А що цього московського крику і тепер повні вуха, то чи він буде тоном вищий чи нижчий — це, очевидно, справи не міняє. Дуже можливо, що коли червоному Китаєві стане сутужно, Москва „по-сусідськи" ще „дасть йому копняка", щоб загарбати собі Манджурію. Для такого з а г а р б а н н я Кремль, очевидно, інсценізує через своїх аґентів комедію „народного волевияву" про злуку з „братнім могутнім СССР". Для Москви лише важно, щоб на той момент у Манджурії були московські збройні сили, а вже „воля народу" буде „виявлена" якстій!

Що Москва за всяку ціну намагатиметься не випустити з своїх рук Манджурії — це для нас безсумнівно. Бо манджурський терен має таке величезне, попросту вирішальне значення як для сучасної корейської війни, так і взагалі для всього східньоазійського проблемного вузла, що Манджурію без усякого перебільшення можна назвати к л ю ч е м до панування на азійському Далекому Сході. Саме тому на неї таку пильну увагу звертали давніше російські царські, пізніше японські, а нині російсько-совєтські імперіялісти. Тож заходить потреба — в загальних рамах даної теми — розглянути це питання ширше в статті наступним разом.

Ярослава К.

УКРАЇНСЬКА ШКІЛЬНА РАДА

Кожна українська громада на еміґрації має „свої" справи як напр., будова школи, церкви, народного дому тощо. Але наші люди, в більшості, так само дбають теж і про загально-громадські справи та ними цікавляться. Вистачить хоч би пригадати напр., поїздку українських делеґатів до Европи, про яку говорилося головно в святочний різдвяний час чи не в кожному домі. Але того роду справи нераз як метеор скоро виринають і скоро гаснуть, коли минає їх актуальність. Проте є в нас і такі справи, які ніколи не тратять на актуальності, вони все свіжі, все цікаві, все про них треба писати і говорити, справи які не належать до одної групи, партії, чи одного терену. Це турбота за наше молоде покоління, турбота за виховання нашої молоді й нашої дітвори.

Така справа мусить бути актуальною. Поки є батьки і діти, поки ті діти обертаються в середовищі, на яке українське громадянство не може мати впливу, поки існує загроза втрати української душі нашої дитини і поки ще живі українські педагоги і виховники та громадські діячі — виховне питання таки стоятиме в нас на одному в перших місць.

Сотки статтей згідно ствердили загрозу, одначе мало було проєктів, як протидіяти сильним впливам неукраїнського багатого середовища в школі в протиставленні з скромними нашими засобами. Хто має бути компетентний вирішувати ці справи. Залишити проблему керування виховними справами поодиноким товариствам і то товариствам, що гуртують молодь, чи товариствам дорослих, що мають вирішувати і впливати на родичів, а через них на дітей? Чи може створити окрему установу, подібну до тієї, що золотими буквами записалася в історії нашого шкільництва на Західних Українських Землях — Рідну Школу?

Тут і там падали здорові проєкти, одначе вони часто залишалися без відгуку. Громадянство п е р е ж и в а л о час свойого пристосування до життя на новім терені, не могло ще отрястися з вражень зміни середовища, щоб відразу можна було зорієнтуватися, який вихід зі ситуації був би найкращий.

Тепер справу облегшує у великій мірі становище, яке виборов собі Український Конгресовий Комітет, як наша г р о м а д с ь к о-політична установа. На його форумі можуть вирішитися тепер всі справи з а ґ а л ь н о-національного характеру, а в тому і справи виховні. Вправді ще на останньому Конґресі не багато можна було почути про це, бо і резолюції вказували, що члени Резолюційної Комісії ще ясно не з'ясовували собі, як і в якій площині можна б розв'язати саму ідею створення якогось тіла. Тому получено дві окремі справи і створено Культурно-Освітну Комісію, яка мала б займатися і справами освітніми і виховними. На дискусію не було часу. Одначе справа, так би сказати, улежалася і набрала певного конкретного змісту. Бо ось недавно появилася в пресі вістка, що з рамени Культурно-Освітної Комісії УКК має бути створена „Українська Шкільна Рада" та що буде скликана конференція у виховних справах, на яку будуть запрошені всі установи, які цими питаннями займаються. Отже є надія, що постане поважна українська установа, яка охопить цілість всіх виховних проблем і заповнить ту прогалину, яку так болючо відчуває ціле українське громадянство, а зокрема українські батьки, які щоденно, на живому прикладі, бачать, до чого доводить в цьому напрямі наша безпорадність.

Але скільки є людей, що могли б працювати для цієї ідеї! Скільки творців наших виховних інституцій, скільки директорів шкіл, нижчих, середніх і професорів, які вже, як то кажуть, свої зуби з'їли, виховуючи ще нас, скільки працівників громадських установ, які вели різного роду освітні курси, садівничок, врешті творців підручників, методичної літератури, редакторів молодечих і дитячих журналів тощо. Не конечно всі якраз мусять мати „джаб" при цього роди установі, але багато з них охоче допомогло б в творчій роботі, на яку і гроші люди з охотою дадуть.

Ще зарано говорити про компетенції і завдання такої інституції і способи реалізації наших побажань. Вистане одначе вказати на потреби, як бачимо їх щоденно у нашому житті. Головне, це брак гарної дитячої книжки у відповідній скількості, брак н а у к о в и х п о с і б н и к і в, з узглядненням до різних потреб доповняючого недільного, чи вечірнього навчання з узглядненням р і з н о р о д н о г о віку; брак методичних вказі-

(Закінчення на стор. 3)

Як Москва обманює й визискує

Ричард Стовкс описав у журналі „Фрімен" (Ню Йорк) як Москва в 1944 році обманула Злучені Держави на $250,000,000.

Коли американська окупаційна влада випустила тоді спеціяльні окупаційні банкноти (марки) для Німеччини, Москва зажадала щоб їй доручено плити до друкування банкнотів, спеціяльний папір і фарбу, щоб вона теж друкувала такі самі марки.

Американці мали сумніви, але все передали совєтським аґентам, бо за Рузвелта треба було Москві, як „союзникові", у всім догоджувати, хоча, зрештою, з американського боку це добрячість, добродушність і легковірність.

За це американці потім заплатили. Совєтська окупаційна влада, діставши американські плити, папір (спеціяльний) і чорнило, зачала друкувати масово банкноти у колишній німецькій чекарні в Липську (Ляйпціґу) і так друкувала 18 місяців, поки американці не спам'ятались і не перемінили банкнотів.

Совєтська окупаційна влада платила тими марками за матеріяли, які купувала в Німеччині і за працю німецьким робітникам. Ті марки потім приходили до американської зони, де їх вимінювано на доляри. В той спосіб Америка впала жертвою большевицького обманства, що її коштував щонайменше чверть більйона долярів.

Знову інший кореспондент подає з Відня до Бостонського Крищен Саєнс Монітор, що Москва поставила в совєтській зоні Австрії великі магазини для збуту артикулів поживи, якими, користаючи з привілеїв окупанта, побиває австрійську торгівлю. Цей визиск окупованої частини Австрії дає Москві коло $80,000,000 річного прибутку.

Леонид Денисенко (Австралія)

З АВСТРАЛІЙСЬКОГО ЩОДЕННИКА

(3)

На другий день картина висіла в українському відділі, і знову цілі натовпи глядачів, утворюючи довгу чергу, з великим інтересом оглядали і картину Собору, і наші експонати. Не було одбою і від журналістів. А голова міста, відходячи від нас, заявив мені: „Я дуже радий, що так приємно і корисно провів ці хвилини в казковому кутку на вашій Україні". В місцевій газеті з'явилася стаття під заголовком: „Еміґрант рисує катедру". Ця стаття стала ще більшою реклямою для українського відділу.

... Увечорі виставку відвідав римо-католицький священик. Він переказав мені запрошення єпископа прийти до нього з своєю картиною. Єпископ прийняв мене дуже привітно, розпитував про моє життя, про Україну. Моя картина викликала в нього велике зацікавлення. Він висловив бажання, щоб я нарисував Катедру для нього, але з іншого боку, з його улюбленого місця. Я виконав його бажання.

До Вікторії

... Посуваємося широкою ньюкастельською а в т острадою в напрямі Сіднею. Навколо чудова природа. Широкі панорами гір вкриті різними породами дерев. В'їжджаємо до табору Бонеґілла. Табір поділений на три бльоки. На чолі кожного стоїть окремий директор. Над усіма ними стоїть головний директор майор Кершов — керівник нашої виставки. Тому то нас тут приймають якнайкраще. Українці в таборі не зорганізовані. Православний священик — москаль, він намагається притягти до себе і українців. Але тільки одиниці попадаються на цю вудочку. Всі ж українці тут фактично живуть без церкви.

... Після короткого відпочинку покидаємо табір і їдемо далі дорогами Вікторії. Навколо нас сліди старих копалень золота. Ось розкинулось мале містечко Юканданда. За часів добування золота тут жило 25 тисяч, а тепер живе не більше як 5 тисяч мешканців. Навколо такі прекрасні краєвиди, що щороку сюди приїжджають австралійські художники.

Бендіґо

Над вечір прибуваємо до Бендіґо, міста копалень золота. Тут саме відбувається ювілейне святкування відкриття золота. Голова Ювілейного Комітету пані Гец. Вона напівпольського походження, за часів УНРР-и керувала одним із таборів у Німеччині. Володіє німецькою і польською мовами, до українців ставиться вороже.

28 квітня. Сьогодні відкриття вистави. Успіх великий! Наш відділ відвідало 4000 шкільної молоді то 8000 дорослих. В місцевих газетах з'явилися фотознімки нашого відділу і прихильні статті.

Знову Бонеґілла

Лив безупинний дощ. Холодно і непривітно. Приїхав новий транспорт із Европи. Я розшукав земляків і підбадьорив їх своїми інформаціями. Тут провід в руках поляків і москалів. З гучномовця лунає польська мова.

Директор передає оголошення, звернене до поляків. Повідомляється, що вчора відбувся вечір для новоприбулих поляків, що пройшов він у милій родинній атмосфері, всіх частували вином... А українці, як сироти, безпритульні, розгублені, дезорієнтовані...

Балларат

Під час декорування виставки в залю ввійшов якийсь старший пан в товаристві чотирьох росіян — старих еміґрантів, що прибули з Югославії. Коли вони виходили з залі, то мусіли пройти біля нашого відділу. Я скоро підхопив український національний прапор та напис „УКРАЇНА" і несподівано став їм на дорозі. Вони раптом зупинились і з несамовитою злістю дивилися і на жовтоблакитний прапор і на напис „УКРАЇНА". Їхні обличчя аж позеленіли з лютої злости! Вони зразу ж метнулися вбік, підійшли до ческого відділу і почали щось говорити між собою. Цю розмову мені передав ческий представник. Директор-австралієць запитав росіян, що там написано і що значить слово „УКРАЇНА". На це питання одна росіянка відповіла: „Українці — це такі люди, що не охоче говорять по-англійськи".

Місцева преса вмістила статтю про виставку, три чверті змісту цієї статті присвячено українському відділові. Стаття ілюстрована знімками українського відділу.

Найбільше п р и с л у жився нам у Баллараті місцевий український бандурист. Бандура була експонатом, що особливо зацікавив глядачів. А коли увечорі прибув і сам бандурист і став співати і грати на бандурі, то навколо нашого відділу згуртувалися всі глядачі виставки, покинувши інші відділи. З'явилися репортери, стали розпитувати... А на другий день з'явились статті і про виставку і про наш національний інструмент — бандуру.

Мельборн

... Я встиг намалювати будинок головного двірця (вокзалу). ... Але мені забороняють вивішувати на виставці цю картину та інші, намальовані в дорозі. Але з цієї заборони нічого не вийшло. Головний керівник скасував цю заборону, розуміючи, чим керуються вороже наставлені до українського відділу урядовці виставки. Вся моя колекція висить на видному місці. А мої вороги після цього з вишуканою ввічливістю і ласкавістю радять мені, де краще повісити мої малюнки... Після урочистого відкриття, дружина міністра іміґрації, що відкривала виставку, підійшла до моїх картин, привіталась зо мною і почала розпитувати. Я сказав, що ця „Ювілейна колекція картин" повстала завдяки допомозі і чулому ставленню керівника виставки майора Кершова, що під час подорожі багато розповідав про Австралію та про видатні місця і архітектурні споруди в кожному з тих міст, через які ми проїжджали. На прощання пані Гольт виявила бажання, щоб я не переривав колекції картин до кінця виставки.

Наш відділ у Мельборні був особливо багатий і розкішний. Цьому завдячуємо Союзу Українок у Мельборні, який дістав у місцевих власників експонати надзвичайної вартости. Пані І. Хом'як, одягнена в чудове українське вбрання, разом із моєю мамою давала пояснення на виставці і роздавала пропаґандивну л і т е р а т у р у про Україну. В пресі з'явилася вістка про виставку, в якій не було навіть згадки про слово „Україна". Перераховуючи ті нації, що брали участь на виставці, газета свідомо пропустила слово „Україна". Тут помітно відчуваються п р о т и українські впливи!

Між глядачами були старі еміґранти польського і російського походження. Вони намагалися робити всякі прикрості.

В останній день, наша виставка збагатилася дуже цінною збіркою фотознімків, що ілюстрували український народній побут. Ця багата збірка дуже прислужилася нам, це була „атомова бомба" проти всіх ворогів, що намагалися заперечувати нашу культуру. Глядачі дивувалися побудовою українських печей, чистотою наших хат, мистецьким оздобленням наших печей чудовими орнаментами, мистецькими гончарськими виробами славної Опішні, ткацькими станками, селянськими виробами полотна, кошикарством, нашими традиційними обрядами, вишивками, писанками, різьбами з дерева, килимами, плахтами і т. ін.

(Продовження буде)

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКУ УЧАСТЬ У З'ЇЗДАХ У БОСТОНІ

В статті В. Л. „Українська участь в з'їзді американських мовознавців" (Свобода ч. 11 з дня 13. січня) досить вичерпно подано інформації про з'їзди двох американських мовознавчих організацій у Бостоні: AATСЕЕЛ та Асоціяції Модерних Мов (МЛА) і про участь українських учених у праці згаданих з'їздів. На жаль, не подано нічого про З'їзди двох інших організацій американських мовознавців, які одночасно відбувались в Бостоні й Кембріджі й у яких взяли участь теж і представники української науки. Як учасник усіх чотирьох з'їздів уважаю за потрібне доповнити допис п. В. Л.

Насамперед треба ствердити, що так як AATСЕЕЛ так і МЛА — організації американських і канадських учителів чужих мов. Обидві організації мають передусім практично-педагогічні цілі й хоч тут і там допускають на своїх з'їздах доповіді з загальних питань мовознавства, чи з біжучих науково-дослідних проблем, то вони в своїй основі є станово-учительськими, а не науково-дослідчими мовознавчими асоціяціями. При МЛА створено окрему славістичну секцію й вона відбуває свої збори рівнобіжно з конвенціями AATСЕЕЛ так, що в неодного учасника з'їздів виникало питання доцільности існування аж двох груп із тією самою метою. Думаємо, що на майбутнє треба б поробити заходи, щоб або славістична секція МЛА влилася в AATСЕЕЛ, або AATСЕЕЛ влився в МЛА, бо тут і там у більшості ті самі люди та й — нікуди правди діти — і тут і там є доповіді й праці на високому фаховому рівні.

В часі коли і AATСЕЕЛ і славістична секція МЛА — це організації з передусім практично-педагогічними завданнями, то третя організація про яку не було згадки в згаданому дописі, це чисто науково-дослідче мовознавче об'єднання: „Лінґвістичне Т-во Америки" (Лінґвістік Сосаєті оф Америка). Це об'єднання відбувало в днях 27-29 грудня теж свою річну конвенцію в Кембріджі під Бостоном. Як показує останній список членства ЛСА, в ньому є тільки два члени-українці: проф. Р. Смаль-Стоцький і підписаний. На згаданому з'їзді не тільки що була зголошена одна доповідь українця про „Лексикальні функції наголосу" (на основі української мови), але теж між учасниками були й українці (підписаний), зокрема в дискусії й у діловій частині з'їзду. Треба признати, що доповіді українських учасників AATСЕЕЛ й славістичної секції МЛА були на високому науковому рівні, тимто треба дивуватися, що українські мовознавці в Америці в такій малій кількості є членами ЛСА. Це тим більше, що на з'їзді цієї організації в Кембріджі було декілька славістичних доповідей, незалежно від двох паралельних славістичних конвенцій у Бостоні.

Четверта організація, що в тому часі відбувала свій з'їзд у Бостоні — було новостворене „Американське Назвознавче Товариство" (Амерікен Нейм Сосаєті). Наскільки нам відомо, в цій організації є вже п'ять українських учених звичайними членами. Один із них (підписаний) був членом-основником цього товариства й він узяв участь у Бостонському з'їзді, що — до речі — був першим конститутивним річним з'їздом. Крім однієї офіційної доповіді п. Бурріла, з'їзд був т. зв. діловим, тобто мав на меті тільки закріпити організацію та подати напрямні на майбутнє. З'їзд затвердив нововибрану управу т-ва й намітив видавання наукового періодика п. н. „Неймс" (Назви), до редакційної колегії якого має ввійти теж один із українців. В з'їзді цього нового об'єднання взяли участь у 99% мовознавці із різних університетів і каледжів Америки й Канади, тим то треба думати, що ця організація розростеться передусім у науково-дослідчу, а не практично-педагогічну групу спеціялістів в ономастиці.

Отак треба ствердити, що в Бостоні-Кембріджі відбулися в загальному чотири мовознавчі з'їзди з кінцем грудня м. р. В усіх з'їздах узяли українські вчені. В двох перших з'їздах ця участь була численніша, в двох інших менш численна, всюди одначе українські учасники були й це найпозитивніше в цілій справі. Це свідчить, що українські учені не тільки цікавляться загально - американським науковим життям, але теж і про те, що вони беруть у ньому активну участь, здобуваючи при цьому і признання чужих для української науки на еміґрації.

Наприкінці кілька уточнень до статті В. Л.

1) Метою доповіді підписаного про „Типи східньо-слов'янського дієслівного наголосу" було наочно показати різниці між українським і російським акцентуванням, головно тим „славістам", що ще й досі дивляться на нашу мову, як на діялект, чи різновид російської. В дискусії над цією доповіддю брали участь не „головно" вчителі російської мови, а головно брав в ній участь (тричі) проф. Салис, литвин, професор балтійської й слов'янської філології в Філадельфії, який вповні підтримав автора проти „дискусії" з боку власне „вчителів російської мови". Ясна річ, підписаному було б приємніш, коли б його підтримали українські колеги.

2) На з'їзд AATСЕЕЛ зголошено було більше учасників, як згадані в дописі В. Л. (напр. д-р Л. Луців, д-р І. Сидорук). Нам відомо одначе, що деякі з них (останній) не приїхали з уваги на кошти подорожі й удержання в Бостоні. Тимто закінчення статті В. Л., мовляв, УКК „дав підмогу українським учасникам з'їзду" неточне. Ані підписаний, ані деякі інші учасники, зголошені на з'їзд, ніякої підмоги від УКК не мали й узагалі про таку підмогу аж до самого з'їзду нічого не знали. Тимто треба на цьому місці піднести щераз потребу створення при наших центральних громадських установах Америки й Канади т. зв. „конгресового" чи „з'їздового" фонду, з якого користали б українські вчені — учасники наукових з'їздів в Америці, Европі й ін. країнах.

3) На з'їзді AATСЕЕЛ-у роздано учасникам понад 60 примірників однієї з публікацій Української Вільної Академії Наук у Канаді, в якій м. ін. показано передове місце українців супроти інших слов'янських груп в ділянці книжкової продукції в Канаді. Крім цього подано огляд славістичних і українознавчих студій у канадійських університетах, який опісля дозволив згаданому проф. Салисові зробити заввагу про можливості університетського українознавства не в ЗДА, а в Канаді, коли він виголошував свою доповідь про „Студії не-російських слов'янських мов".

Проф. Яр. Рудницький,
Вінніпеґ

Українська Шкільна Рада

(Закінчення зі стор. 2.)

вок (беручи під увагу, що часом учителями не мусять бути люди з педагогічною освітою). Дальше брак театральних п'єсок, які так дуже потрібні у виховній роботі, що знов зв'язане з справою видавничого характеру.

Дальше виринає питання уніфікації навчання по різних осередках, пляни навчання, семінарі для підвищення кваліфікації і обміну досвіду вчителів і ін. І так властиво, не знати, яким чудом тих пару осіб, що провадять вечірні школи, були в силі видати тих гарних декілька підручників, які є великим подарунком для українських дітей (Мово Рідна, Слово Рідне, а зокрема Євшан-Зілля; яке це велике досягнення — можуть ствердити лиш ті, що мають до діла щонебудь з організацією і веденням хоч би і найскромнішої вечірної школи). Вправді є ще великі побажання в цій ділянці (Дитяча Історія України, лектури з історичною тематикою і ін.), але це все зробиться, як будуть директиви від якогось керуючого осередка і деякий засіб грошей.

Нашій пресі треба інформувати громадянство про хід цеї справи і втягати до дискусії батьків, бо вони безпосередньо обсервують виховний матеріял. Треба статтей вчених педагогів, які повинні дати відповідні вказівки батькам, що хочуть попровадити своїх дітей певним шляхом. Активізація тих справ в товариствах, виховних та жіночих (мати як найважніший виховний чинник!) повинна теж йти згідно з пляном, випрацюваним у центральній установі, якою повинна б стати ота Українська Виховна Шкільна Рада.

Надто важливі ці виховні завдання, щоб кожне товариство експериментувало їх на свій лад, зокрема найвища пора скоординувати всі діяння на терені УКК в одному репрезентативному та поважному осередку, що дай Боже, якнайскоріше!

Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

подає оцим до відома всім активним членам, що

4. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

—: відбудуться :—

У ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.,

в суботу і неділю, 21. і 22. лютого 1953,

В ГОТЕЛІ АДЕЛФІЯ, 13-та і Честнут Стріт.

Початок зборів в суботу дня 21-го лютого о год. 10-тій рано.

ПОРЯДОК НАРАД:

1) Відкриття Зборів; 2) Вибір Комісій: Верифікаційної, Статутової, Комісії-Матки, Резолюційної і Пресової; 3) Звіт Уряду; 4) Звіт Контрольної Комісії; 5) Дискусія над звітами і уділення абсолюторії; 6) Звіти Комісій: Верифікаційної, Статутової та Комісії-Матки; 7) Вибір нової Дирекції; 8) Праця на майбутнє; 9) Внески і запити; 10) Закриття Зборів.

В Загальних Зборах мають право взяти участь усі активні члени (Організації), які вислали членську аплікацію, були прийняті Екзекутивою в члени ЗУАДК та заплатили свою річну вкладку в сумі 10 дол.

Реєстрація делегатів почнеться в готелі Adelphia в п'ятницю, 20. лютого, о год. 8-ій ввечорі, а в суботу, 21. лютого в годині 8-ій рано.

Екзекутива запрошує увесь Українсько-Американський Загал взяти участь у вечорі в честь делегатів, який відбудеться в суботу, 21. лютого 1953 р. о год. 8-ій ввечорі в Українськім Горожанськім Клюбі при 847 N. Frankin St.

Програму вечора виконають дитячий садочок ЗУАДК Комітету та Хореографічний Гурток ОДВУ (Джерело з Ню Йорку) під проводом др. Романа Петріни.

По ближчі інформації просимо звертатись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
866 N. 7th Street, Philadelphia 23, Pa.
Tel.: LOmbard 3-8096.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

ДОЛЯ СВІТЕНКІВ

Генеральний Секретаріят КОУГЦУ в Лондоні був повідомлений Екстрадиційною Комісією Американського Високого Комісаря для Німеччини листом з дня 13 січня 1953 р., що районовий суд у Варшаві засудив Романа і Володимира Світенків на кару смерти. Романові Світенкові, в наслідок відклику, замінено кару на досмертну в'язницю, а присуд на Володимира Світенка затверджено і екзекуція його відбулася у Варшаві дня 29 жовтня 1952 р.

В зв'язку з цим хочемо пригадати цілу справу. Роман Світенко та його син Володимир були арештовані в червні 1948 р. в Мюнхені, американською поліцією на донос Ішока Манделя, який закидував їм, будь-то би вони в 1942-43 рр. брали участь в протижидівських акціях в Городку біля Львова.

Американська поліція передала справу до слідства німецькому судові і слідство це вів нім. суддя д-р Нафер, який переслухав понад 50 свідків у цій справі. Крім Ішока Манделя та ще двох жидів, які піддержували обвинення, хоч і плутались досить у своїх зізнаннях, 40 осіб, які знали обвинених, зізнали дуже для них прихильно і ствердили, що власне за німецьких часів обидва обвинені навіть з нараженням власного життя помагали жидам. Було в слідстві стверджено, що декілька жидів завдячує спасіння свого життя в часі нім. окупації Світенкам, які допомогли їм сховатись.

Не дивлячись на такі вислідки слідства, американські власті перейняли справу від німецького суду і проти всяких сподівань Амер. Найвища Команда Військ. Сил в Европі рішила видати Світенків польським властям на їх домагання.

Не дивлячись на інтервенції оборонців обвинених, протести і меморіяли українців та високих осіб, включно до меморіялу Ексц. Кир Івана Бучка, амер. власті продовжували чинности для видачі Світенків і тільки факт, що Володимир Світенко в одчаю на очах в'язничних амер. властей підрізав собі жили, щоб не бути виданим, на деякий час видачу їх стримав.

Цілком одначе несподівано і досить таємничо, Світенків, які перебували в німецькій тюрмі Мюнхен-Стадельгельм, в ночі з 19 на 20 січня 1950 року, неповідомляючи про це оборонців обвинених, Володимира і Романа Світенків видано представникам польської військової місії в Берліні, які явились в тюрмі в цивільному убранні. При видачі Світенків полякам були із сторони амер. властей присутні Леонард Ганзе, правний дорадник для ляндкомісаря Баварії та службовець згаданої тюрми Сауль Московіч. Перед видачею Світенків Осередок КОУГЦУ інтервенював лисемно у Високого Амер. Комісаря для Німеччини проти видачі Світенків.

У відповідь на цей меморіял Екстрадиційна Комісія вияснила, що Світенків видано на основі доказів представлених польськими властями, і що їх видано під умовою, що на випадок уневинення їх, або по відбутті кари іншої, ніж кара смерти. Світенків буде повернено до амер. зони Німеччини.

Тепер, з нагоди присуду на обидвох тих людей можемо сконстатувати, що це, чого всі ми боялися і перед чим остерігали амер. власті, сталося: виданий є присуд і виконаний, в якого слушність ніхто з нас не може повірити. Жертвами присуду впало двох людей, за яких долю вся українська еміґраційна суспільність боролася, не тому, щоб покривати евентуальну вину, але щоб запевнити їм свобідну оборону перед судами на Заході, а яким той Захід того права відмовив.

(Українська Думка, Лондон)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк, Н. Дж.

Виступ чол. хору „Думка" з Ню Йорку

Хор „Думка" з Ню Йорку у своюому мистецькому турне при збільшеному ансамблі (54 осіб) влаштував в дні 29 XI 1952 у великій та не зовсім акустичній залі Укр. Централі в Нюарку свій концерт. Про належну фахову і гарну оцінку цього концерту, поміщену вже в ч. 12 „Свободи", не приходиться більше писати. Хор під батутою п. О. Микитюка своєю чисельністю і виконанням пісень залишив по собі гарне враження і спомин приємний на концерті нюаркській громаді. Місцевий хор „Трембіта" повинен засвоїти собі позитивні прикмети цього хору. Все ж таки на концерті вражала невиповнена вщерть заля. Досі годі зрозуміти причину цього явища: може за части імпрези в Нюарку або невідповідний вибір дня концерту в суботу, такі і подібні думки насуваються декому.

Виступ пані Гільдани Зятик, опер. співачки

В дні 7 XII 1952 відбувся в тій же самій залі Нюарку, концерт укр. пісень і арій відомої, оперової співачки пані Г. Зятик, яка розпоряджає дзвінким голосом меццо-сопрано.

В програмі були твори: Гнатишина, Гайворонського, Лисенка, Матюка, Січинського, Артемовського і Аркаса. Артистка виявила належну інтерпретацію у виконанні пісень. Хоч дохід з цього вечора призначений був на будову укр. парох. школи, то мимо пропаґанди, на цьому концерті явилось незначне число публіки. Найприкріше вражала відсутність на залі аранжерів цієї імпрези.

Місцевий Український Центральний Комітет

Заходом У.Ц.К. в Нюарку продемонстровано в дні 20 XII 1952 в залі Укр. Централі в Нюарку документальні фільми про страшні комуно-московські злочини народовбивства у Вінниці, Кореї і Катині в рр. 1941-1952 з відповідним поясненням голови У.Ц.К. п. Мирона Леськова і о. Профети. Крім цього виступив з гарною промовою в англ. мові, відпоручник управи міста Нюарку п. Дж. А. Бреді, який заявив, що він вперше на фільмі побачив такі речі, які свідчать про комуно - московські злочини народовбивства і він у своїм організаціях подбає про це, щоб ті злочини належно висвітлити перед амер. Конґресом. Опісля відбулось під проводом голови У.Ц.К. віче, на якому представник У.К.К. п. Я. Гайвас представив у своїй гарній змістом доповіді ціль і завдання У.К.К. та закликав до збільшення матеріяльних засобів для пропаганди про наші визвольні змагання. При цій нагоді зібрано на залі на У.Н.Ф. суму 146 дол., яку відіслано до У.К.К. На маргінесі цієї імпрези годі промовчати одно прикре явище. В часі висвітлювання фільму і віча деяка частина громадян, представників наших установ в Нюарку, перебувала в барі і не появилась на залі, де висвітлювано фільм.

Чол. Хор „Трембіта"

По заг. зборах „Трембіти", в дні 25 XII 1952, на яких вибрано нову Управу, очолювану проф. М. Цяпкою, намічено плян праці на майбутнє. Хор під управою проф. Тритяка виступив з колядками в дні 6 I 1953 р. в місцевій радіопередачі. При тій нагоді о. Красвський і голова хору проф. Цяпка передали слухачам святочні побажання. Управа хору оголосила набір нових співаків.

Місцевий відділ ОбВУА

Це одна з найбільше активних наших установ в Нюарку. Придбана на весні 1952 року домівка при Белмонт Евню 9, започаткувала активність установи і стала теж рушійною силою інших наших установ в Нюарку. На заг. зборах відділу ОбВУА, 10 I 1953 р. під проводом Д-ра І. Турянського і О. Утриска дотеперішня Управа виказала успішну діяльність у звіт. році 1952, влаштовуючи 8 свят. сходин членів з різних нагод, на яких виголошено низку доповідей, понадто кілька доповідей виголосив проф. Д. Горняткевич. Крім цього влаштовані були два товариські вечорі. Склад нової Управи такий: В. Сімянцев — голова, В. Бакун, Т. Бабюк, О. Утриско, Є. Храневич, В. Федів, Т. Станько — члени Управи. До Контр. Комісії ввійшли: П. Заболоцький, В. Сак і З. Стефанів, до Тов. Суду: Д-р І. Турянський і Д. Тихий.

Місцева Філія „Самопомочі"

Т-во начислює около 300 членів, при чому частина членів вирівняла чл. вкладки за останній час. Заслуговує на признання ведення канцелярії „Самопомочі" в Укр. Централі радн. Т. Олесницьким, який полагоджує членам всякі справи, зв'язані з вимогами амер. іміґрац. законів, з підшуканням праці, мешканням та приймає вплати на У.Н.Ф. до У.К.К. На заг. зборах, відбутих в дні 27 XII 1952 р. при співучасти делеґата Централі, мґр. Гуглевича, по звітах членів Управи, вибрано нову Управу в складі: інж. Б. Попович — голова, Д-р Л. Голінатий, І. Панчак, М. Мосора, І. Сорочко, А. Хомова, О. Слоневський — члени Управи. До Контр. Комісії ввійшли: інж. М. Янюк, Д-р Я. Миндюк, Д-р С. Парубчак.

О. У.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

В неділю 22. лютого 1953 р., о 6. год. веч., в приміщенні УВАН у США (11½ Вест 26 Ст., Нью - Йорк) відбудеться **Конференція Книгознавчої Секції УВАН у США з доповідями: проф. д-р О. Оглоблин** — „Київська Університетська Бібліотека в 1920-х роках". **Інж. Л. Биковський** — „Українські Наукові Інститути, 1940-1952 рр." —

Вступ вільний.

Станиця УСС!

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Станиці

відбудуться в суботу, 28. лютия 1953 в домівці, в год. 6:30 веч.

Управа.

Спорт

У.С.К. — НЮ ЙОРК НА ВІДБИВАНКОВОМУ ТУРНІРІ ПІВ.-СХІД. СТЕЙТІВ АМЕРИКИ У ФИЛАДЕЛФІЇ

В суботу, 7 лютого, українська відбиванкова дружина, У.С.К. — Ню Йорк, виступила вже вдруге на американському відбиванковому турнірі у Филаделфії.

На всіх 16 дружин українці здобули 4-те місце. Кращого місця У.С.К.-ові не вдалося здобути з різних причин, а одна з них це те, що У.С.К. виступив тільки шісткою і без двох головних стиначів, І. Заяця і Г. Артішевського, які з причин хворіб не могли взяти активної участи.

Склад У.С.К.-у: Б. Бутковський, Л. Вербицький, Б. Гайдучок, Р. Гринішак, Л. Осадца і І. Сохан.

Перебіг змагань: Перші змагання з „Ковствіл" У.С.К. програє і автоматично відпав до програних. Тут тільки що треба було грати зі сильними і добре знаними американськими дружинами, коли треба було пристусуватись до гри, на час, і по однім сеті. Одначе, дух українських відбиванкарів не заломився і вони постановили боротись до „останнього", так що наступні чотири зустрічі записались У.С.К.-ові.

Діставши таким чином четверте місце, наших змагунів переходять до головної залі, де в присутності чисельної американської публіки У.С.К. став до боротьби за третє місце з добре всім нам знаним американським мистцем півн. схід. стейтів „Джамейкою", Ню Йорк. Тут вже шесті під ряд змагання. У.С.К. не тільки, що не мав надії виграти, але останками сил лиш гідно зарепрезентувався перед чужинецькою публікою і таким чином з вислідом 15 : 7 залишився на четвертім місці.

Змагання поодинці:

Коствіл — У.С.К. (15 : 3, 15 : 4),

У.С.К. — Бостон (17 : 15, 15 : 10, 15 : 13),

У.С.К. — Филаделфія „А" (15 : 11),

У.С.К. — Коствіл (17 : 15),

У.С.К. — Балтімор (15 :13),

Джамейка — У.С.К. (15:1).

До найкращих змагань дня належать змагання реванжу з Коствіл, де противник з вислідом 14 : 10 в свою користь не був в силі здобути ще одної так конечної точки для остаточної своєї перемоги і з великим сумом уступив молодим українським репрезентантам на чолі з Л. Вербицьким з вислідом 17 : 15.

В суботу 21-го лютого ця сама українська репрезентація виступить на третьому американському турнірі у Ню Гейвен, де сердечно проситься українську тамошню громаду якнайчисленніше підтримати своїх репрезентантів.

Учасник

● РОЗШУКИ ●

МИХАЙЛА БОЙКА,

який мешкав у Реґенсбурґу, звідки поїхав до Америки, — шукає **Марія Бабіч.** Прошу писати на адресу:

MARY BABICH
1008 Kenilworth Avenue
Cleveland 13, Ohio

Шукаю сестрінків **Богдана і Ярослава ЗАЗУЛЕНИЧ.** Богдан перебував в Англії в Harrogate, а Ярослав в Австралії в Post Lincoln. Прошу всі наші закор.-часописи помістити це оголошення. Відомості слати на адресу: **Stephanie Stebelskyj, P. O. Box 294, Stelton, N. J., U.S.A.**

● ПРАЦЯ ●

● INCOME TAX ●

УКРАЇНСЬКА КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ відмічає 30-річчя свого існування

В цім році минає 30 літ з того часу, коли в м. Полтаві в 1923 році була заснована Українська Капеля Бандуристів, яка пізніше прибрала собі ім'я найвидатнішого українського співця Тараса Шевченка.

Щоб гідно відзначити 30-ту річницю свого існування, Українська Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка під проводом В. Божика зараз підготовляється, щоб належно відсвяткувати роковини свого патрона Тараса Шевченка, а поруч з цим випустити великий ювілейний альбом плит історично-патріотичних пісень.

Управа Капелі звертається до всіх бандуристів, які в різні часи та з різних причин вибули з Капелі, щоб вони в цей знаменний час повернулись та прийняли участь у відзначенні цих роковин. Одноразово Управа Капелі звертається до всіх бандуристів, які не були в Капелі, але бажали б працювати в ній, щоб звертались на адресу:

Ukrainian Bandurists Chorus,
P.O. Box 119, Hamtramck Br.,
Detroit 12, Michigan

Управа й Адміністрація Капелі зобов'язується допомогти в підшуканні праці та мешкання тим, які прибудуть до Капелі з інших міст.

Нехай 30-тий рік існування Капелі об'єднає всі кобзарські сили до дальшої праці та збережения Української Капелі Бандуристів на еміграції.

Управа

МИСТЕЦЬКА СТУДІЯ В НЮ ЙОРКУ

Правління ОМУ повідомляє, що в п'ятницю 6 лютого обговорено ряд справ, зв'язаних з організацією Мистецької Студії. Зголошень вже є настільки, що можна бачити відгук і зацікавлення Студією. На бажання батьків дітей у віці народної школи дати і дітям можність вчитися, порішено утворити Молоду Студію для учеників у віці до 15 літ, з окремою програмою. Провадити цю Студію буде проф. Петро Холодний при співучасти проф. М. Бутовича і М. Радиша. Для старших прийнято плян виготовлений проф. В. Січинським, що передбачує дворічний курс навчання у вечірніх годинах, 6-7 годин тижнево, з трьома відділами. Малярства вчитимуть проф.: М. Осінчук, М. Мороз, М. Радиш. Графіки — проф. М. Бутович, Я. Гніздовський, П. Холодний, — композиції — С. Гординський, різьби — проф. С. Литвиненко, М. Черешньовський. Рисунок обов'язковий для всіх трьох відділів: А. Малюца і М. Бутович. Теоретичні предмети обов'язкові для всіх: стилі, історія українського мистецтва та перспектива проф. В. Січинський.

Речинець вписів до дня 28 лютого. Зголошення у проф. С. Литвиненка в п'ятниці 8-10 год. веч. і в неділі 12-2 год. в Л. М.Клюбі, 149 2-га Евеню, Ню Йорк.

Листування Редакції

ВП .С. Олексів. Щиро дякуємо за Ваші мовні поради. Щодо „цілком" і „зовсім" то вважаємо, що в контексті, який його Ви подали нам, розрізнювання цих неясних нюансів нечитке. Про „імпрези" приходилося і нам думати. Може порадите замінник цього терміну?

ХОР УКРАЇНСЬКОЇ-АМЕРИКАНСЬКОЇ МОЛОДІ МЕТРОП. ОКРУГИ НЮ ЙОРК-НЮ ДЕРЗІ

Після зимової перерви, цей хор почав нормальну працю.

Управа Хору запрошує членів українських молодечих організацій Ню Йорку і околиці, щоб вступали до того хору, який впродовж довгих років на цьому терені, гідно і достойно репрезентував українську пісню перед американцями.

Проби Хору Молоді відбуваються кожного понеділка год. 8:30 веч. в будинку америк. YMCA 215 - Вест, 23 вул. між 7-ою та 8-ою Евеню, кімната ч. 202, на 1-ому пов.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори 239 відділу перенесені з суботи, 21. лютого, на суботу, 28. лютого ц. р. з огляду на 4 Загальні Збори ЗУАДК-у.

САВТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. лютого, о год. 4. по полудні, в галі У. Н. Дому під ч. 279 Кінґс Гайвей Вест. Прохаємо всіх прийти на час і полагодити справи, які будуть на деннім порядку. — О. Куян, предс,; М. Седзік, кас.; П. Дудко, секр. Адреса секр.: P.O. Box 43 Southport, Conn. Тел. Fairfield 9-2078.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42. повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. лютого, о год. 2 .по полудні в приміщенні У. Н. Дому під ч. 237 Hope Ave. Просимо всіх прийти, бо є важні справи до вирішення і схвалення пляну праці на 1953 рік. Нова управа на 1953 рік є в такому складі: Ф. Ґулька, предс.; М. Ткач, заст. П. Головачук, фін. секр.; В. Новацький, кас.; В. Марущак, рек. секр. Опікуни хворих: М. Федорів і С. Андрусишин. Контр. комісія: д-р О. Ничка, С. Коваль, Ф. Гурин. Мужі довіря: П. Кузбит і І. Влиха. Прапорщики: І. Хомко і А. Галушка.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Тов-Т. Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 21. лютого, о год. 7:30 вер., під ч. 482 Main St. Paterson, N. J. Проситься членів прийти і вирівняти свої залеглости. — І. Бурний, секр.

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Branch 259 will be held on Sunday, February 22, at Church Hall, 4952 So. Paulina St., at 2:00 P.M. — P. Trusiak, Rec| Sec.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. „Зоря", від. 69 відбудуться в суботу, 21. лютого, в год. 8. ввечорі, в галі під ч. 39 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. Уряд Тов. „Зоря" від. 69 на 1953 р., зістав вибраний той самий що був в 1952 р. — І. Єдинак, предс.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр. Адреса секр.: Michael Lyktey, 35-10, 35 St., Astoria, L. I., N. Y.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 22. лютого, о год. 2. по полудні, в галі церковній на Roosevelt Ave. Проситься всіх членів зійтися на означений час. — Г. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. лютого, о год. 2. по полудні в приміщенні шкільної залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Hope Ave. Присутність всіх членів обовязкова. — П. Величко, рек. секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 22. лютого, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній галі. Проситься довгуючих членів прийти та вирівняти свої залеглости, щоби не наражатись на суспензу. — Уряд.

СПРОСТУВАННЯ: В звіті вибраного уряду відділу 300 помилково подано імя заст. предс., С. Шіпк — має бути С. Шіпка. Таксамо імя тростіса помилково подано Я. Жаліковський — має бути Я. Жатковський. — В. Ворґуль, секр.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, ч. 3013. Чути лихо.

"TRAVELING TOWARD THE LUKENI RIVER TRADING POST WITH HIS FRIEND MUVIRO, TARZAN'S NOSTRILS CAUGHT A FAMILIARLY OMINOUS ODOR.

"IT IS THE SMELL OF COLD ASHES, TARZAN, BWANA," MUVIRO OFFERED. "A BURNED-OUT VILLAGE WOULD MAKE SUCH A SMELL."

"CHA! BAD TROUBLE, TARZAN!" MUVIRO EXCLAIMED ON SIGHTING THE RUINS. "YES, MUVIRO," TARZAN AGREED. "COME, WE'LL FIND OUT HOW IT HAPPENED."

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Тарзан мандрував із своїм приятелем Мювіром до торговельної станиці над річкою Люкені. Тарзанові ніздря зловили добре знаний зловісний запах.

„Це запах холодного попелу, Тарзане!", гукнув Мювіро. „Спалене село дає такий запах".

„Гей! Новий клопіт, Тарзане!", гукнув Мювіро на вид руїн. „Так, Мювіро", погоджувався Тарзан. „Ходім, взнаємо, як це сталося".